

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «4» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Технологічні основи художньої творчості
Викладач (-і)	Веретко Оксана Ігорівна
Контактний телефон Викладача	+38 0666534854
Е-mail викладача	oksana.veretko@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Курс «Технологічні основи художньої творчості» у навчальному плані належить до циклу вибіркових дисциплін професійної підготовки студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва і розвиток його професійних здібностей. Курс передбачає ознайомлення з методами проектування виробів та планування роботи над проектом; розвиток умінь збирати, опрацьовувати й аналізувати інформацію, створювати ескізи та втілювати задумане в матеріалі.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p><i>Мета курсу</i> є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з дисципліни «Технологічні основи художньої творчості», формування умінь використовувати набуті знання з основ образотворчої грамоти за групою основних навчальних завдань: форма, колір, композиція та композиційна діяльність, простір, об'єм; удосконалювати образотворчі вміння і навички під час виконання відповідних творчих завдань.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - головні технічні засоби формування зображення, поєднання цих технік в синтезі, які підсилюють зображальні моменти в художніх творах, акцентують головні моменти, повніше відображають сюжет та ідею, а також тематику твору; - теоретичні основи суміжних наук (композиції, кольорознавства); - різновиди композицій та види орнаментів; - властивості матеріалів та основні прийоми роботи з ними; - особливості композиційної побудови творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва; - критерії добору техніки для зображення декоративних композицій. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повноцінно розкривати сюжет та ідею завдання з елементами авторського бачення; - гармонійно компоувати композицію на заданому форматі; - володіти різними техніками декорування виробів; - використовувати найрізноманітніші матеріали для створення декоративних композицій на площині та об'ємі (синтез матеріалів); - виконувати на практиці основні технологічні прийоми, вишукувати форму виробу і вміло її декорувати; - використовувати найрізноманітніші матеріали для створення декоративних композицій на площині; - вести самостійний творчий пошук та оцінювати ефективність прийомів і засобів формування 	

декоративних виробів на конкретних прикладах для найкращого вираження основного змісту композицій засобами образотворчого мистецтва;

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньоестетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності. Застосування знань та розумінь

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньопрактичної діяльності.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 8. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практична робота	24
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
3	014 «Середня освіта»	2	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Технології розвитку творчих здібностей. Основні закономірності та особливості художньої творчості.	4		20
Тема 2. Технологічний процес виконання художнього твору.	2		10
Тема 3. Ознайомлення з традиційними та новітніми методами та прийомами формотворення художніх виробів. Збір ілюстративного матеріалу по темі.		2	30
Тема 4. Пошук форми, конструкції, взаємозв'язок форми й декору. Узгодження технік виконання з матеріалом і призначенням виробу.		2	10
Тема 5. Проектування орнаментально-декоративних композицій. Основні етапи проектування художніх виробів.		6	30
Тема 6. Формування основних компонентів художнього твору. Узгодження форми та декору. Робота в матеріалі.		4	
Тема 7. Художньо-технологічні особливості виконання творчих виробів образотворчого мистецтва. Пошук нових фактурних ефектів.		4	
Тема 8. Художньо-технологічні особливості конструкції, стилістики авторського виконання, формування цілісного художнього твору. Додаткове декорування виробу відповідно до проектної частини.		6	
Тема 6. Презентація. Кафедральний перегляд.			20

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Контрольна робота – 10 балів, Тестові завдання / екзамен – 30 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання / екзамен – 30 балів Самостійна робота – 10 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання

успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зраховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 1992. 264с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти): навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ, 2016. 182 с.
3. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України. Київ, Мистецтво, 1966.
4. Декоративно-ужиткове мистецтво: Словник: У 2 т. Афіша, 2000. Т. І. 363с.;Т. 2. 399с.
5. Запаско Я. П., Білик В. І., Голод І. В., Лупій С. П., Стельмашук Г. Г., Шмагалю Р. Т. Нариси з історії зарубіжного декоративно-прикладного мистецтва . Київ, ІСДО, 1995.
6. Захарчук-Чугай Р.В. Народне декоративне мистецтво Українського Полісся. Чорнобильщина. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2007, 336с., іл.
7. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «Великого стилю». Київ, Либідь, 2005.
8. Никорак О. І. Сучасні художні тканини Українських Карпат. Київ, Наук. думка, 1988. 224с.: іл..
9. Никорак О.І. Українська народна тканина ХІХ-ХХ ст.: Типологія, локалізація, художні особливості. Частина І. Інтер'єрні тканини (за матеріалами західних областей України). Львів: Національна Академія наук України: Інститут народознавства, 2004, 584 с., іл.
10. Ошурко С. Декоративно-прикладне мистецтво на уроках трудового навчання у другій половині ХХ століття. Наукові записки. Львів, 2009. Вип. № 1. С. 137-141.
11. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Київ : Редакція вісника «Ант», 2005.-ХVІ, 400 с.
12. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (ХІІ-ХVІІІ ст.). Київ, Либідь, 1992.
13. Шевченко Є. І. Українська народна тканина. Київ, Артанія, 1999, 416 с. іл..

Додаткова література:

1. Курилич М. Гуцульський орнамент. Київ. ЛК Майстер, УВЙ, 2001, 127 с.
2. Орел Л. Українські рушники . Львів, Кальварія 2003, 232с.
3. Саєнко Н. Саєнко О. До становлення і розвитку українського монументально-декоративного мистецтва ХХ століття. Київ, Вид-во Ім. Олени Теліги. 2003, 558с.
4. Сидорович І. Й. Орнамент народних тканин західних земель України ХІХ і початку ХХст. В кн.. Матеріали з етнографії та мистецтва. Київ. Вид-во Акад. Наук. УРСР, 1959
5. Скрипник Г. А. Етнографічні музеї України. Київ, Наук, думка, 1989, 303 с.
6. Станкевич М.Є. Візерунок чи орнамент? (Термінологічний, онтологічний погляди, і не тільки). Мистецтвознавство'03. Львів: Спілка критиків та істориків мистецтва: Інститут народознавства НАН України, 2004. С.15-26.
7. Тимків Б. М. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. Івано-

Франківськ: Нова Зоря, 2010, 312 с.

8. Юрченко І. А. Гуцульська різьба. Візуально-морфологічні закономірності орнаменту: теорія і практика: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011, 368с.

9. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання. Методичний посібник

Режим доступу : <https://core.ac.uk/download/pdf/32309575.pdf>

10. Мистецтво як художня творчість

Режим доступу : <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10881/>

Викладач: Веретко Оксана Ігорівна,

Старший викладач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну